

ФІНАНСУВАННЯ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Інноваційна спрямованість розвитку вітчизняної економіки висуває нові вимоги до діяльності суб'єктів господарювання, зокрема зростає важливість людського фактору (мотивація персоналу, ставлення до роботи, рівень кваліфікації тощо) у забезпеченні конкурентоспроможності українських виробників.

Незважаючи на кращі позиції в Індексі глобальної конкурентоспроможності за результатами 2012-2013 рр., Україна лише наблизилася до свого місця за результатами 2008 р. [1]. Важливо відмітити той факт, що в 2008-2009 рр. Україна відносилася до країн, економіка яких заснована на ефективності, але поступово місце України знизилася до перехідного етапу між економікою, що тримається на факторах виробництва та економікою, заснованою на ефективності [2]. При цьому сусід України по групі 2008-2009 рр. – Аргентина вже поступово пішла вперед і знаходиться на етапі трансформації між економікою, заснованою на ефективності, та економікою, що спрямована на інновації. В останню групу входять 35 країн (за даними 2012 р.). Одним з основних факторів їх стабільного положення в рейтингу є високий рівень соціальної відповідальності підприємств.

Розвиток відомчої соціальної сфери є одним з шляхів покращання психологічного стану людей, зменшення плинності кадрів підприємств, надання можливості містам України розвиватися тощо. Вітчизняні ж реалії такі, що за результатами політики кінця ХХ – початку ХІХ ст. соціальна сфера майже 90% суб'єктів господарювання опинилися у критичному стані, що не може негативно не позначитися на існуючому стані соціально-економічного розвитку кожного регіону України. У більшості випадків сучасні українські підприємства вважають, що для проголошення себе соціально відповідальними достатньо просто утримувати успадковану від радянських часів соціальну інфраструктуру, при тому не завжди на належному рівні. До помилок вітчизняного бізнесу слід віднести те, що виділення коштів на соціальні заходи не контролюється, не перевіряється ефективність таких витрат. Недостатньо вивченими є дійсні потреби адресатів соціальних програм. Перша з вказаних проблем вирішується шляхом запровадження дієвих методик оцінювання ефективності, а друга – в умовах недостатності коштів, що виділяються, для повного задоволення існуючих соціальних потреб, може бути вирішена шляхом з'ясування пріоритетності окремих видів соціальних витрат.

Більшість учених рекомендують періодично переглядати соціальні пріоритети організації з відслідковуванням тенденцій у власних соціальних потребах, стані ринку, становищі підприємства взагалі. Вони пропонують низку методів для визначення пріоритетності соціальних витрат підприємства. Велика кількість українських підприємств використовують метод соціальних нормативів, який утім, не дозволяє активно реагувати на потреби ринку. Великі компанії застосовують метод експертних оцінок із залученням до процесу планування соціальної політики експертів, здебільшого представників вищого керівництва. Проте ця методика не дозволяє повною мірою врахувати думку трудового колективу підприємства. Застосування ж методів, орієнтованих на персонал, у більшості випадків, не задовольняє власників підприємств. Різного типу програмно-цільові методи, які вперше з'явилися в середині 60-х років ХХ ст. в США, нині широко розповсюджені в компаніях розвинених країн. Вони залишаються важкими у використанні без наявності спеціального програмного забезпечення, так як для їх реалізації необхідна велика кількість вхідних параметрів, які не завжди визначені через певну суб'єктивність соціальних показників. Метод, виходячи з досягнутого передбачає використання нереалізованих засобів підприємства на соціальні цілі. Є зручним для сучасних компаній в умовах невизначеності ринку та подальших перспектив діяльності. Недолік цього методу у тому, що фінансування соціальних заходів здійснюється за принципом «вкладаємо кошти тоді, коли зручно», але не за принципом ефективності. Подібним є метод, заснований на розрахунку рівня доходності підприємства. Його частіше застосовують невеликі компанії, фінансуючи соціальну сферу, виходячи від наявних вільних грошових засобів [3; 4].

Раціоналізація соціальної сфери підприємств може багато в чому оптимізувати витрати на її утримання і підвищити позитивний ефект від її використання. Соціальне управління має здійснюватися таким чином, щоб оптимально забезпечити задоволення людських потреб, ліквідувавши неефективні статті соціальних витрат на користь актуальних у розрізі діяльності конкретного суб'єкта господарювання.

1. Прокопишин Т. Україна-2012 у світових рейтингах [Електронний ресурс] / Т. Прокопишин – Режим доступу: http://blogs.tvi.ua/2013/01/04/ukrayina_2012_u_svitovykh_indeksakh.

2. Наслідки неприйняття національної політики з корпоративної соціальної відповідальності для України: аналітичний звіт [Електронний ресурс]. – К.: Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності», 2012. – Режим доступу: <http://obuch.com.ua/informatika/754/index.html>.

3. И.А. Лакман. Планирование расходов на содержание объектов социальной инфраструктуры промышленных предприятий [Електронний ресурс] / И.А. Лакман. – Режим доступу: <http://www.organizator.vorstu.ru/2009/2-44.pdf>.

4. Захаров Н.Л. Управление социальным развитием организации: Учебник / Н.Л. Захаров, А.Л. Кузнецов. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 193 с.

Летуновська, Н.Є. Фінансування в системі соціальних пріоритетів підприємства в умовах інноваційного розвитку [Текст] / Н.Є. Летуновська // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. - С. 169-170.